

Van Rijn - de Bruyn

Fruit-trees ■ Саженцы плодовых деревьев

ПИТОМНИК

ООО "Ван Райн - Де Брюн Украина"

ПИТОМНИК

Van Rijn - de Bruyn BV Голландия

www.vanrijn-debruyn.nl

irene@urdzik.pl

Украина, Днепропетровская обл.,
Никопольский р-н

+38 050 497 61

+38 0566 672 4

"Новини садівництва"
щоквартальний
науково-виробничий журнал
№ 2(88), квітень-червень 2015 р.

Засновники:

Укрсадвинпром; Уманський
національний університет
садівництва; Інститут помології
НААН; Мелітопольська до-
слідна станція садівництва;
Подільська дослідна стан-
ція Інституту садівництва
НААН

Зареєстрований Держком-
видавом України
5.03.1994 р., серія КВ 465

Головний редактор:

доктор с.-г. наук Мельник О. В.

Редакційна колегія:

доктори с.-г. наук Балабак А.Ф.,
Бутило А.П., Копилов В.І.,
Копитко П.Г., Майдебура В.І.,
Хоменко І.І.; доктор екон. наук
Непочатенко О.О., кандидати с.-г.
наук Кучер М.Ф., Ріпамель-
ник В.П., Сенін В.В.; Рибак А.В.

Номер редагували:
Мельник О.В., Личенкова І.О.

Проект обкладинки
і верстання: Мельник О.В.

**За використання
матеріалів
посилання на "НС"
обов'язкове**

Підписка в редакції

Адреса редакції:
Абон. скринька 543,
20305, м. Умань-5
Черкаської області.
Сайт: www.novsad.com
Ел.пошта: novsad@ukr.net
тел. +3804744 32326

Підписано до друку 19.VI.2015
Формат 60x84 1/16
Обсяг 3 др. арк.

Надруковано в друкарні
фірми "Есе": 03142, м. Київ, пр-
т Акад. Вернадського, 34-1

Зміст

Актуально

Аерозольний феромон.....2

Захист саду

Ефективний захист від парші.....3

Агротехніка

Сортова технологія вирощування груш:
австралійський досвід.....6
Нове у формуванні крон: відкрита татура.....12
Типи плодоношення й обрізування груші.....13
Елементи сортової технології груші:
досвід Італії.....20

Точка зору

Сорти яблуні для товарних садів:
оцінка польського фахівця.....26

За рубежом

Польське садівництво:
оцінка бельгійського експерта.....29

Нові культури і сорти

Сорт груші Форель.....31

Переробка, реалізація

Нове у зберіганні груш:
хрусткі і солодкі плоди.....32
Рейтингова оцінка сортименту.....34
Пошук напрямків збуту:
польський досвід.....39

Фото на обкладинці: Штамбовий агрус на шпалері в Польщі (фото О.В. Мельника).

Новини садівництва, 2015, №2 1

РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА СОРТИМЕНТУ

За матеріалами Міжнародних семінарів "Високоінтенсивні технології в садівництві" в Уманському національному університеті садівництва, вітчизняними та зарубіжними публікаціями.

Інтенсивний плодовий сад – це вид бізнесу, що потребує значних інвестицій. Плануючи закладання саду, ретельно добирають культури і помологічні сорти та оцінюють ґрунтово-кліматичні умови й особливості мікроклімату, зокрема, температурний і вітровий режими, ризик весняних заморозків тощо. Підбираючи сорто-підщепне комбінування для вибраної земельної ділянки, враховують потенціал родючості і відповідність параметрів ґрунту потребам плодової культури.

Далі оцінюють локалізацію ділянки, аналізуючи можливість ураження плодів сонячними опіками, осипання достигаючих плодів під поривами вітру тощо.

У Нідерландах запропоновано показник APNV для економічної оцінки плодкових насаджень з різною схемою садіння, тривалістю використання і ціною на продукцію. З урахуванням затрат на вирощування, в такий спосіб отримують порівняльні результати щодо реального прибутку з гектара насаджень, не враховуючи податки [1].

Визначаючи, що садити, враховують рекомендації щодо широко доступних помологічних сортів чи клубного сортименту, зважають також на те, що використання неперевічених у конкретних ґрунтово-кліматичних умовах новинок супроводжуватиметься підвищеним ризиком.

Наприклад, у Південно-Африканській Республіці закладання гектара нового яблуневого саду обходиться в суму від 17 до 43 тис. доларів. Ще близько 17 тис. доларів потрібно на поточні витрати протягом трьох-чотирьох років до вступу плодового саду в повне плодоношення, тому загальні фінансові затрати перед початком прибутковості коливаються в межах 34,5 – 60,3 тис. доларів на гектар.

Сумарні розрахункові затрати на закладання гектару яблуневого саду зі

1. Розрахункові затрати на створення гектара яблуневого саду в Південно-Африканській Республіці [6]

Стаття затрат	Вартість долари США
Садивний матеріал	
Сортові саджанці (4 x 1,5 м) і запилювачі, у т.ч. роялті	7473
Добрива	
Максіфос	259
Гіпс	86
Вапно	431
Аналіз ґрунту	69
Осушування (окремі ділянки)	60
Підготовка ґрунту	1897
Зрошення (мікроспринклери)	1551
Машини і механізми	300
Ручні роботи	17
Мульча	1724
Шпалера (заввишки три метри з двох ліній дроту)	1724
Всього затрат на створення	16628
Фумігація ґрунту	3017
Всього з фумігацією	19645
Захист від граду	15517
Всього затрат з фумігацією і градозахистом	35162

схемою садіння 4 x 1,5 м (щільність 1667 дер./га) у Південно-Африканській Республіці складають 35,2 тис. доларів, з чого 15,5 тис. – влаштування градо-захисту та 7,5 тис. доларів – вартість садивного матеріалу (табл. 1).

Добираючи для садівничого господарства структуру насаджень, перевагу надають високопродуктивним сортам зі стабільною врожайністю з мінімальними виробничими витратами, плоди яких забезпечують високу щільність в торговому обороті і транспортуванні.

З метою обґрунтованого вибору найбільш придатної для вирощування плодової культури і помологічного сорту, південно-африканський фахівець Петер Далл (peter@vredlust.com) розробив 100-бальну шкалу з оцінкою рівня продуктивності (максимум 30 балів), товарної якості врожаю (30), маркетингового потенціалу, тобто реалізаційної ціни (30) і затрат ручної праці на збір врожаю (10 балів) [6].

Ефективність виробництва оцінюють потенціалом продуктивності і реальною товарною якістю врожаю, де найбільше значення надають показникам урожайності (10 балів) та виходу якісної продукції (20), хоча для обґрунтованого

2. Показники рейтингової оцінки сортів яблуні [6]

Показник	Максимальна оцінка, бал
Потенціал продуктивності	
Урожайність	10
Розмір плоду	5
Технологічність виробництва	5
Вразливість хворобами і шкідниками	5
Затрати на виробництво	5
Всього	30
Реальна товарна якість врожаю	
Вихід плодів вищого і першого сорту	20
Ступінь необхідного покривного забарвлення	5
Чутливість до механічних пошкоджень	5
Всього	30
Маркетингова оцінка сорту	
Прогнозна ціна за плоди вищого і першого сорту	15
Число можливих пунктів реалізації	5
Прогнозний підйом чи спад виробництва (шкала 0...5)	4
Можливість перевиробництва в наступні 10 років	3
Рівень реклами	3
Всього	30
Ручна праця на зборі врожаю	
Кваліфікація працівників	4
Число зборів	3
Легкість збирання плодів	3
Всього	10

рішення параметрів може бути більше. Додатково складають маркетингову оцінку помологічних сортів з максимальним значенням 15 балів для реалізаційної ціни плодів вищого і першого сорту, дають також оцінку затрат ручної праці на зборі врожаю (табл. 2).

Використовуючи фактичні дані з найближчого до місця закладання саду діючого садівничого господарства, обраховують реальні показники ефективності виробництва сортів яблуні, розробляють товарну і маркетингову оцінку та оцінюють рівень трудозатрат на зборі врожаю.

Для прикладу взято сорти яблуні Сандовнер і Розі Глоу, відомі під торговою маркою Пінк Леді, а також Голден Делішес і його клон Голден Делішес Брукфілд, сорти Гала Роял, Гранні Сміт і Фуджі Кіку (табл. 3).

7. Структура рейтингової оцінки окремих сортів яблуні [6], бал

Показник	Канзі	Роял Гала	ГД Брукфілд	Голден Делішес	Гранні Сміт	Розі Глоу	Сандовнер	Фуджі Кіку
Потенціал продуктивності								
Урожайність	7	5	5	5	7	9	8	8
Розмір плоду	4	3	4	3,5	4	3,5	2,5	4
Технологічність	3	4	3	3,5	3	3,5	4,5	3
Хвороби	2,5	3	4	4	3,5	2,5	2,5	2
Собівартість	3	3,5	4	4	4	3,5	4	3
Всього	19,5	18,5	20	20	21,5	22	21,5	20
Реальна товарна якість врожаю								
Частка 1 сорту	12	15	13	12	11	15	16	14
Забарвлення	4	4	5	5	5	4	4	3,5
Пошкодження	3	4	2,5	2,5	2,5	3	3,5	3
Всього	19	23	20,5	19,5	18,5	22	23,5	20,3
Маркетингова оцінка сорту								
Ціна	8	3	6	3	5	10	7	9
Число маркетів	2	4	3	4	3	4	3	4
Підйом чи спад	4	2,5	2,5	3	3	3	4	4
Перевиробництво	3	1,5	1,5	2,5	2	2,5	3	2
Реклама	2	0,5	0,5	0,5	0,5	3	2	1,5
Всього	19	11,5	13,5	13	13,5	22,5	19	20,5
Ручна праця на зборі врожаю								
Кваліфікація	2	4	3	2	4	3,5	4	4
Число зборів	1,5	1,5	3	3	3	2	3	2
Легкість збору	1,5	2	2	2	2	1,5	2,5	2
Всього	5	7,5	8	7	9	7	9,5	8

На основі розрахунку встановлено, що найвищим потенціалом продуктивності характеризуються сорти яблуні Розі Глоу (22 бали), Гранні Сміт і Сандовнер (по 21,5), а товарною якістю врожаю – Сандовнер (23,5) і Розі Глоу (22). Максимальну маркетингову вартість забезпечують сорти Розі Глоу (22,5) та Фуджі Кіку (20,5) й ефективність ручної праці на зборі врожаю – Сандовнер (9,5) і Гранні Сміт (9 балів).

Зведення отриманої інформації виявило помологічні сорти з найвищим сумарним рейтингом – Сандовнер, Розі Глоу і Фуджі (табл. 4).

Таким чином, для ґрунтово-кліматичних умов вибраної для прикладу земельної ділянки підібрано три помологічних сорти яблуні – Сандовнер, Пінк Леді і Фуджі. До вказаних сортів доцільно додати ще й Гранні Сміт, що має під-

7. Сумарний рейтинг сортів яблуні [6], бал

Показник	Канзі	Роял Гала	ГД Брук- філд	Голдн Делішес	Гранні Сміт	Розі Глоу	Санд- овнер	Фуджі Кіку
Продуктивність	19,5	18,5	20	20	21,5	22	21,5	20
Товарна якість	19	23	20,5	19,5	18,5	22	23,5	20,5
Маркетинг	19	11,5	13,5	13	13,5	22,5	19	20,5
Трудозатрати	5	7,5	8	7	9	7	9,5	8
Всього	62,5	60,5	62	59,5	62,5	73,5	73,5	69

вищений до 68 балів рейтинг за умови накриття насаджень сіткою (для запобігання небажаному рум'янцю).

Обрахунок на основі діючих затрат і реалізаційних цін повернення інвестицій протягом 20 років використання саду встановив, що для сорту Розі Глоу цей показник складає 22% на рік.

Запропонований спосіб обґрунтування вибору помологічного сорту для конкретних ґрунтово-кліматичних умов, з урахуванням продуктивності, товарності, реалізаційної ціни і трудозатрат на збір врожаю, дозволяє оцінити рівень окупності та очікуване повернення інвестицій і суттєво зменшити інвестиційний ризик на створення нового саду.

Вибравши нові розрекламовані, проте недостатньо випробувані сорти, наприклад, Канзі, Джаз чи Хоней Крісп і детально оцінивши особливості їх виробництва, зберігання та реалізації, визначають рейтинг сорту і в такий спосіб знижують ризики.

Як зазначає розробник методики П. Далл, своєчасне застосування вищевказаного методу оцінки дозволило б запобігти використанню сортів Хайленд, Генерал Леклерк та інших для створення нових плодкових насаджень в умовах Південної Африки, оскільки вони виявилися збитковими.

Література

1. Найченко Е.В. Економіка інтенсивного саду // Новини садівництва. – 2002. – №4. – С. 17-20.
2. Райн П. Ефективність типів яблуневого саду // Новини садівництва. – 2006. – №4. – С. 22-26.
3. Ефективність типів яблуневого саду // Новини садівництва. – 2007. – №2. – С. 24-25.
4. Економіка виробництва яблук // Новини садівництва. – 2012. – №3. – С. 19-22.
5. Ефективність зимових сортів яблуні у Польщі // Новини садівництва. – 2012. – №3. – С. 22-26.
6. Dall P. How can I reduce the risk when establishing a new orchard // South African fruit journal. – 2013. – №10-11. – Р. 104-106.

(О.В.Мельник)

ПОШУК НАПРЯМКІВ ЗБУТУ: польський досвід

Після короткочасного росту на фоні кампанії "З'їж польське яблуко" утримати на високому рівні споживання яблук у Польщі не вдалося. Тому садівники шукають шляхи реалізації яблук у США та країнах Магрибу – Алжирі, Марокко, Мавританії, Тунісі та Лівії, як альтернативу нестабільному російському ринку. Французькі садівники теж відчують необхідність пошуку ринків поза межами Єврозоюзу. Проте експансія на далекі ринки ризикованіша від продажу до сусідніх країн і потребує підвищення якості продукції та ретельного вивчення потреб потенційних покупців.

Хоча державні польські установи активно вели кампанію "Європейські двоколірні яблука" на китайському та арабському ринках, проте в багатьох арабських країнах, де яблуко – плід екзотичний і клієнти прагнуть споживати виключно червоні яблука, подібні широкомасштабні акції можуть не дати жодного ефекту. Краще слід було б поїхати в ці країни і придивитися, де і які яблука купують. Адже вподобання китайських споживачів подібні до англійських та німецьких і не варто сподіватися, що китайський ринок "проковтне все, що дадуть".

Після яскравого успіху сорту Пінк Леді на авансцену виходить Редлоу – сорт яблук з червоним м'якушем, що здобув позитивні відгуки споживачів з Іспанії, Росії та країн Скандинавії. У майбутньому за п'ять-шість років з'явиться сорт Айфоред з рожевим м'якушем. Ці нові корисні для здоров'я сорти зі специфічними якістьми – не лише маркетинговий хід, а й відповідь на сучасні запити споживачів.

Відправити авторефрижератор з палетованими плодами з мінімальним ризиком у Єврозоні – зовсім не те, що реалізувати контейнери з яблуками сухопутним чи морським транспортом за межі Європейського Союзу. Тому виробникам країн ЄС необхідно співпрацювати, адже самотужки продати яблука на ринки далеких країн не вдасться.

Крім Єгипту й Алжиру, яблука постачають на дуже вимогливий ринок країн Саудівської Аравії, де перевагу надають продукції високої якості з органічного виробництва. Австралія – перспективний ринок для виробників сидру, а в Сінгапурі зростає імпорту органічних плодів високої якості. Обмежуючи імпорту плодів з Туреччини, Румунія розширює його з інших країн.

Пошук альтернативних ринків збуту починається з аналізу своїх можливос-